

Romantismul: Mihai Eminescu - Caracteristicile limbajului poetic într-o poezie romantică studiată "Floare albastră" - Mihai Eminescu

Introducere

Mihai Eminescu reprezintă unul dintre numele cele mai sonore ale literaturii române, poetul prin excelență al secolului al XIX-lea, primul care a revoluționat limbajul artistic în literatura română, proband puterea acesteia de a concretiza abstractul și de a transmite varietatea sentimentelor tipice imaginariului romantic.

Prezentarea unor caracteristici ale romantismului

Publicată în Convorbiri literare în 1873, poezia "Floare albastră" face parte din categoria capodoperelor și depășește tematica iubirii și a naturii prin anticiparea unui registru grav al poemelor din ultima perioadă de creație, anume condiția omului de geniu, condamnat la singurătate, la nefericire, concepție preluată de la filozoful german Schopenhauer. Ca specie, poezia este o eglogă, o idilă cu dialog plasată într-un cadru rustic. Opera ilustrează "lirica mastilor" (T. Vianu)/tipul de lirism obiectiv, având un vag fir epic și ca modalitate de expunere alternarea replicilor unui eu feminin și a unui masculin.

Alte elemente care justifică apartenența acestui text la romantism sunt motivele literare, dintre care amintim luna, seara, codrul protector, marea, floarea albastră ca simbol al iubirii perisabile, trecătoare, dar pure, precum și crearea unei antiteză. Între condiția eului masculin, semnificând aspirația omului de geniu de a-si depăsi condiția, și eul feminin, întruchipare a idealului de tip "carpe diem".

Relația dintre ideile poetice și mijloacele artistice de realizare a acestora

Egloga pe tema condiției omului de geniu, proiectată pe fundalul unei naturi initial salbatice, apoi rurale, "Floare albastră" are o structură ce alternează, într-un vag scenariu epic, replicile eului feminin cu cele ale barbatului căutător de absolut, astfel încât o prima trasătură a limbajului poetic este alternarea registrului popular, arhaic, regional cu cel literar, cult, grav. Replicile fetei cuprind structuri ce amintesc de spontaneitatea, naturaletea graiului rural: "De nu m-ai uita, incalte / Sufletul vietii mele", "Grijă noastră n-aib-o nime / Cui ce-i pasa ca-mi esti drag?", "Voi cerca de ma iubesti", "Mi-i tinea de subsișoara,/Te-oi tinea pe dupa gât", în antiteză cu intervențiile barbatului, rostite pe un ton elegiac, uneori chiar având valoarea impersonală a unor adevăruri general valabile: "Totuși este trist în lume!". Astfel, opozitia dintre superioritatea geniului și mediocritatea omului comun, reprezentată de ființa feminină, se reflectă nu numai la nivelul atitudinilor, ci și la cel al limbajului.

Poemul este structurat antitetic, fiind recunoscut gustul excesiv al poetului pentru aceasta figura de gândire ("Antitezele sunt viață", spune Eminescu însuși, iar Maiorescu îl caracterizează ca fiind "iubitor de antiteză cam exagerate"): opozitia se realizează nu numai între idealul hedonist,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

dionisiac asupra iubirii al fetei si cautarea de absolut a barbatului, ci si Intre motivele literare ce se regasesc In replicile lor: "stele", "nori", "ceruri nalte", "soare", "campiile asire", "Intunecata mare", "piramidele-nvechite" inspira puterea de a cuprinde spiritual universul Intr-o dimensiune tripla (pe verticala, pe orizontala si temporal), pe cand "balta", "trestia", "foile de mure", "firul de romanita" aduc In dicutie superficialitatea idealului fetei, fragilitatea iubirii, efemeritatea conditiei umane.

Preferinta pentru simboluri se Inscrie tot In estetica romantismului. Laitmotivul ce apare si In titlu este preluat din literatura universală si recontextualizat de Eminescu: daca la Novalis In Heinrich von Ofterdingen desemna cautarea absolutului, In poemul de fata ilustreaza sentimentul erotic, Implinirea sufleteasca pe care o poate genera dragostea, fiind ambivalent: iubirea implica nu numai o purificare a spiritului (albastru), ci se caracterizeaza, de asemenea, prin fragilitate, perisabilitate (floare).

La nivel semantic, plasticitatea imaginilor poetice este data de coexistenta mai multor procedee: epitetul este folosit excesiv ("Intunecata mare", "prapastia mareata", "sarutari dulci", "trestia cea lina", "balta cea senina", "dulce minune", "dulce floare", "de-aur parul"), alaturi de comparatie ("voi si rosie ca marul" - portretul fetei are aura de generalitate a personajelor feminine de basm, "ca un stalp eu stam In luna" - marcheaza dificultatea eului masculin de a accepta ideea ca Implinirea nu este de gasit In demersuri cognitive, ci numai prin afect). Personificarea ("und-izvoare plang In vale") se regaseste accidental, iar exclamatiile retorice si repetitiile din final "Floare albastra, Floare albastra", "Ce frumoasa, ce nebuna /E albastra-mi dulce floare!") accentueaza regretul eului liric, exemplificand nivelul figurilor sintactice si retorice.

Incheiere

Floare albastra reprezinta una dintre capodoperele eminesciene nu numai prin depasirea tematicii iubirii si a naturii In directia abordarii conditiei omului de geniu, ci si la nivelul limbajului poetic, ce anticipa, prin simplitate, naturalete si profunzime a simbolurilor, clasicizarea viziunii poetului de dupa 1878, cand Incepe cea de-a treia etapa de creatie eminesciana.